Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ЛИПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 7, 1983 No. 126. VOL. XC.

Появились фальшиві інформації про походження Ченстоховської Богоматері

Лос Анджелес, Кал. — У зв'язку з перебуванням Папи Івана Павла ІІ у Польщі та його відправ в Ченстохові у 600-річчя привезення туди Богоматері званої „Чорною Мадонною", американська преса подала інформації, про сам чудотворний образ, та як він дістався до Ченстохови. На жаль, як це часто трапляється, ті інформації не відповідають історичній правді, і українським читачам слід відповідно зареагувати:

У почитному тижневику „Тайм" з датою 27-го червня ц.р., читаємо, що на підставі легенди образ Богоматері намалював на столі в домі Марії та Йосифа в Назареті св. Лука Євангелист. Справжнє походження образу не відоме але сягає УІ сторіччя до Греції і Візантії. А далі читаємо „Образ появився в Польщі у 1382 році в манастирі на Ясній горі, що побудований на взір фортеці біля Ченстохови, 140 миль віддаленої від Варшави".

Подібно інформує у довшій статті „Лос Анджелес Таймс" із 20-го червня 1983 року. Там находимо вияснення що „Легенда та історія погоджується в тому, що образ прийшов до Польщі через Константинопіль і Росію в ХІУ сторіччі".

Як бачимо, ніхто ніде не згадує навіть про правдивий шлях чудотворної ікони Богоматері, яка мандрувала через Україну. Вона була довший час в Полоцьку у манастирській церкві, як власність княжни Предислави, пізніше визнаної святою Єфрозиною. Під час татарських нападів на Україну ікону перенесено коло 1270 р. під опіку галицького князя Льва і ікона переховувалася в княжому замку в Белзі. Щойно звідси забрали її поляки в 1382 році до Ченстохови.

Точніші дані про шлях „Чорної Мадонни", з України до Ченстохови можна знайти у розвідці д-ра Михайла Гоція п. н. „Як вивозили Чудотворну ікону Белзької Богоматері до Ченстохови", що знаходиться в церковному календарі-альманахові за 1982 рік, виданим Братством св. Андрея Первозванного в Чікаго.

Валенса пішов на відпустку

Варшава, Польща. — Засновник і колишній лідер польської вільної, а тепер забороненої профспілки „Солідарність" Лех Валенса самовільно пішов на двотижневу відпустку, що може викликати клопоти у відносинах за адміністрацією корабельні в Гданську, де Валенса працює електриком.

Речник Валенси заявив у понеділок, 4-го липня, що Валенса виїхав з Ґданська з дружиною і дітьми в понеділок вранці у невідомому напрямі після того, як його прохання дати йому відпустку на початку липня або у вересні були відкинуті адміністрацією корабельні.

Згідно з польськими законами про працю Валенса може втратити працю електрика на корабельні, на яку його поновно прийняли в квітні, за вихід на відпустку без дозволу. Завідуючий відділом кадрів корабельні заявив, що він покищо не знає, які заходи будуть вжиті проти Валенси за його самовільне покинення праці.

„Кожний випадок неоправданої відсутности треба розглядати особисто", — сказав завідуючий кадрами Едвард Слаби. „Це залежить від того, чи він подав свою заяву про відпустку в письмовій чи усній формі, та як він оправдуватиме своє самовільне залишення праці, коли повернеться назад на працю".

Речник Валенси також заявив, що дирекція корабельні давала відпустку Валенсі в серпні, але він відмовився з огляду на те, що в серпні Валенса плянує бути на корабельні в третю річницю, 31-го серпня, коли в 1980 році була заснована „Солідарність".

Минулорічна річниця була відзначена особливо бурхливими демонстраціями і зударами з поліцією по всій Польщі. П'ять осіб були вбиті і сотні поранені за три дні найбільших протиурядових демонстрацій від часу впровадження військового стану 13-го грудня 1981 року.

Останнім часом Валенса заявляв, що цьогорічна річниця може відіграти важливу ролю „в розв'язанні польських політичних проблем", але він не пояснив, що може трапитися.

МОСКВА ПОСТУПИЛАСЯ У МАДРИДІ

Мадрид, Еспанія. — Совєтські представники на Мадридській конференції для справ европейської безпеки і співробітництва, змінили свою дотеперішню „тверду" позицію і погодились на компромісову пропозицію запропоновану еспанською делегацією, яка мала б нібито допомогти завершити цю конференцію кінцевим комунікатом. Як відомо, Мадридська конференція тягнеться з перервами вже три роки.

Інші представництва 35-ох держав Европи, ЗСА і Канади з полегшою прийняли становище делегації СССР і заявили, що вже тепер нічого не повинно стояти на перешкоді до закінчення конференції і підписання кінцевого комунікату. Згідно з інформаціями пресових агентств з Мадриду там виступив в кінці минулого тижня голова совєтської делегації і заступник міністра закордонних справ Анатолій Ковалєв, який не підтримав відкрито пропозиції Еспанії, але заявив, що Москва готова на основі цієї пропозиції погодитись на підписання кінцевого документу. Не виключають що для підписання цього документу до Мадриду прибудуть американський державний секретар Джордж Шулц і совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико.

Політичні спостерігачі кажуть, що еспанська пропозиція стала тому найбільш сприємливою для СССР, бо в ній виразно не наголошується вимог пошанування прав людини, а тільки загальниково говориться про порушення цих прав багатьма державами світу. Вона також закликає до боротьби проти тероризму, гарантії релігійного віроісповідання і поширення свободи інформації.

Загально припускають, що Мадридська конференція може закінчитися на протязі кількох тижнів.

АНДРОПОВ ПОГРОЖУЄ НІМЦЯМ

Москва, СССР. Совєтський лідер Юрій Андропов остеріг у вівторок, 5-го липня, канцлера Західньої Німеччини Гельмута Коля, який перебуває з офіційними відвідинами в Москві, що розміщення нових американських ракет в Західній Німеччині створить нову військову небезпеку для його країни, пошкодить відносинам з Москвою і утворить пропасть між двома Німеччинами, відгородивши їх „густим частоколом ракет".

В переговорах, які західньонімецький офіційний речник назвав „важкими, але повними", совєтський лідер заявив, що це „глибока і небезпечна помилка" думати, що нові ракети змусять Москву бути податливішою зробити поступки в переговорах про системи ракет середнього засягу.

„Якщо прийде до розміщення, ми ні не відступимо від наших поглядів, ні не послабимо нашої оборони, а відповімо негайними і ефективними діями, щоб ґарантувати безпеку СССР і його союзників", заявив Андропов західнім німцям.

Андропов наполягав, що совєтські ракети націлені на Західню Европу не представляють жадної загрози для Західньої Німеччини, що вони є „просто противагою" до існуючих західніх ракетних систем і зовсім не націлені на збройні сили Західньої Німеччини. „Але якщо американські ракети будуть розміщені на західньонімецькій землі, положення зміниться", додав Андропов.

Ця погроза Москви була найвиразнішою у відношенні того, що Москва розташує свої нові ракети у Східній Німеччині у відповідь на американське розміщення нової зброї. Для Коля ця погроза мала подвійне значення, особливо відносно возз'єднання обидвох німецьких держав, на що Коль звертає особливу увагу.

Андропов зустрічався з Колем у вівторок двічі, перший раз сам, а другий раз з міністрами закордонних справ Андреєм Громиком і Гансом-Дітріхом Геншером.

Західньонімецькі джерела говорять, що Андропов виглядав блідим, відчував утруднення в рухах, особливо лівої руки, але намагався показати себе веселим і бадьорим.

Відбудеться виставка 350-ліття Києво-Могилянської академії

Кеймбридж, Ма. (ФКУ). — Перший раз було влаштовано виставку про Києво-Могилянську Академію у Вайднер бібліотеці Гарвардського університету в часі від 20-го грудня 1982 року по 18-го січня 1983 року. Із гарвардської української збірки виставлено близько 120 експонатів, у тому — 40 стародруків, один рукопис і три мапи з XУІІ століття. Виставка викликала велике зацікавлення серед гарвардської публіки й одержано запрошення поставити її ще раз. Для цієї мети вибрано час від 5—30-го липня цього року, щоб студенти Гарвардської Літньої школи українистики мали нагоду оглянути виставку.

Виставку і друкований каталог виставки підготовили Оксана Процик, бібліотекар Української збірки Гарвардського університету, і Леонід Герець, студент Гарварду.

Помер К. Шонк-Русич

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 3-го липня, тут несподівано помер на 68-му році життя св. п. Константин Шонк-Русич, народжений 3-го червня 1915 року в Житомирі, Україна. Панахида була відправлена в середу, 6-го липня ц.р., о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вулиці. Похорон в четвер, 7-го липня, з того ж заведення до церкви-пам'ятника в Бавнд Бруку, де й буде похоронене тіло Покійного.

К. Шонк-Русич був відомим артистом-емалістом, автором і видавцем книжок та журналів й колекціонером пам'яток старовини української культури. Останньо він видавав мистецький журнал „Наш Літопис", видав книжку „Україна в листівках" та інші. Підготовляв книжу про „Золотництво Русі-України", працював над відтворенням української тематики в емалі, про яку він теж думав видати книжку.

Помер пастор І. Беркута

Брукгейвен, Па. — У вівторок, 5-го липня ц.р., тут нагло помер на 69-му році життя заслужений діяч руху Об'єднання Українських Євангельсько - Баптистських Церков у вільному світі пастор д-р Іван Беркута.

Покійний народився на Волині і все своє життя присвятив рухові українських євангеликів-баптистів. Як пастор служив в різних місцевостях України, Німеччини, а відтак Америки. Останньо був пастором української Баптистської церкви у Філядельфії. Покійний був довголітнім редактором українського релігійного журналу „Віра й Наука". Був письменником, журналістом і належав до Спілки Українських Журналістів Америки. Був автором різних видань релігійної тематики. Також був головою Об'єднання Українських Євангельсько - Баптистських Церков у ЗСА.

Поминальна Богослужба за покійного відбудеться в п'ятницю, 8-го липня, в українській баптистській церкві при 961 Н. 7-ма вулиця у Філядельфії, а в суботу, 9-го липня, похорон з тієї самої церкви.

Покійний залишив у смутку дружину Феліксу, доню Єлену і сина Анатолія з родинами і чотири внуки. Також залишив у глибокому смутку віруючих братів й сестер церкви у Філядельфії й інших церков у вільному світі.

В Америці

ПОНАД 8,000 УЧИТЕЛІВ взяли участь у річній конвенції, яка тим разом відбулася у Філядельфії. Учасники цього великого зборища були очевидно задоволені, що публічне шкільництво знайшло широкй відгук в суспільстві і в урядових колах. Учителі однак незадоволені, що всю відповідальність за занепад у вихованні перекидається на вчителів, які, мовляв, замало присвячували уваги учням, а більше цікавилися своїми матеріяльними справами і забезпеченням.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВИХ праць за вичначені Конгресом 4,6 більйона долярів, які були схвалені ще в квітні ц.р., не дала досі великих успіхів, бо справа була передана різним комісіям, зокрема в Департаменті праці, які ще й досі не визначили цілей і не назвали по імені, які саме праці треба якнайскорше здійснювати і на що названа сума повинна бути зужита. Одиноким досягненням є те, що з тієї суми були виділені фонди на літі праці для молоді тому число затруднених студентів значно збільшилось. Решта грошей все ще знаходиться в державній касі, а праці в стадії плянування.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ відзначили урочистими маніфестаціями, фаєрверками, виступами політичних і громадських діячів, 207-річницю своєї незалежности. Не зважаючи на дуже гарячу погоду, яка в багатьох стейтах переходила 100 ступенів за Фаренгайтом, участь в усіх згаданих урочистостях громадянства була велика З огляду на довгий „вікенд" і гарячу погоду мільйони американців побували на коротких вакаціях, переважно над морем. Тільки одна нюйоркська пляжа на Коні Айленді нарахувала за три дні свят 5,4 мільйона осіб. Таких пляж у Ню Йорку є більше і тому треба припсукати, що прохолоди у хвилях океану шукали мільйони людей.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ АМБАСАДОР ЗСА для справ Центральної Америки Ричард Стовн знову вибирається до Ель Сальвдору, тим разом з конкретними пропозиціями для марксистських партизан і узгідненим з президентом Роналдом Реґеном пляном переговорів з тамошнім урядом і речниками повстанців. Одним з головніших завдань Стовна буде довести до офіційних переговорів між урядовими речмиками Ель Сальвадору і партизанськими лідерами. Поінформовані в Білому Домі особи думають, що Стовн правдоподібно сам зустрінеться з речниками марксистів, якщо не в Сальвадорі, то в іншій центральноамериканській країні. Речник Державного департаменту у Вашінгтоні Каролин Джансон заявила, що вона не може покищо коментувати справи поїздки амбасадора Стовна.

СЛУЖБОВЦІ ФЕДЕРАЛЬНОГО Бюра Інвестиґацій (ФБІ) допитуватимуть цього тижня близького співробітника президента Роналда Реґена про те, як Президент під час своєї передвиборчої капманії отримав секретні документи з табору демократичного кандидата на президента Джиммі Картера. Джеймс Бейкер погодився дати зізнання для ФБІ у цій справі. У Вашінгтоні з цього приводу заговорили навіть про резиґнацію декого з нажближчих співробітників Реґена, щоб таким чином рятувати престиж Президента напередодні виборів, хоч сам Р. Реґен ще не проголосив своєї кандидатури. Колишній співробітник Картера натомість заявив, що теперішній директор Сі-Ай-Ей Вілліямс Кейсі порушив усі правила поведінки, зорганізувавши шпигунську сітку в таборі демократів і тим самим міг наразити на небезпеку ЗСА. Службовці ФБІ крім Бейкера допитуватимуть також Дейвида Ґерґена, Піта Кадела і Дейвида Рубінстейна, колишнього дорадника Картера.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ і Сенат призначили додоткові фонди для радіопередач „Вільна Европа" і Радіо Свобода". Ця сума мала б бути використана для поширення радіопередач на мусулманських мовах народів Совєтського Союзу, які, не зважаючи на русифікаційну політику центрального уряду в Москві, радше зростають і набирають значення у світі. Фінансові комісії обидвох палат ще мають узгіднити різницю в сумі. В загал ому існує погодженість на додаткових 21 мільйон дол:.,.ів. Американські законодавці керувалися останнім совєтським переписом населення в СССР, який виказує збільшення мусулманського населення. В загальному в СССР сьогодні є 43 відсотки осіб мусулманського походження і цій справі слід приділити більше уваги, — заявили деякі конгресмени. „Радіо Свобода" тепер передає свої передачі до Совєтського Союзу 15-ма мовами народів, які заселюють цей простір.

У світі

АМЕРИКАНСЬКІ ОФІЦІЙНІ особи повідомляють, що державний секретар Джордж Шулц прибув у понеділок, 4-го липня, до столиці Савдійської Арабії до міста Джідда, де він має намір зустрітися з королем і вияснити наскільки савдійці є готові зробити тиск на Сирію, щоб вона вивела свої війська з Ливану. Після Савдійської Арабії Шулц має намір відвідати Ливан, Сирію і Ізраїль. Офіційні особи, які супроводять Шулца, говорять, що савдійці виявляють стриманість у використанні свого впливу на Сирію. Хоч вони взагалі є за виведення всіх чужинецьких військ з Ливану, але король Фагд і його оточення вважають, що умови угоди для виводу військ занадто вигідні для Ізраїля.

ЛІДЕРИ ЧІЛІЙСЬКОЇ конфедерації робітників копалень міді, які виступають за звільнення з ув'язнення свого керівника і прийняття назад на працю 700 страйкарів, яких звільнили з праці, зустрілися в понеділок, 4-го липня, з міністром внутрішніх справ Енріке Монтеро Марксом. Це була перша зустріч між представниками уряду і керівниками організованих робітників від часу хвилі демонстрацій, протестів і страйків наприкінці минулого місяця, які сколихнули країною і викликали різкі заходи режиму президента Авґусто Піночета. Тимчасовий голова профспілки Уго Естівалєс після зустрічі сказав, що переговори були „дуже задовільні". Естівалєс заявив, що генерал Монтеро обіцяв порадитися зі своїми дорадниками і знову зустрітися з керівниками профспілки для обговорення можливости припинити обвинувачення проти лідера профспілки Родольфо Сеґеля, якого арештували після демонстрацій.

ПРЕДСТАВНИКИ ІРАНСЬКОЇ релігійної секти Багаїв, яка заборонена в Ірані, заявили в понеділок, 4-го липня, в Британії, що понад 130 жінок і дітей секти мусіли тікати від переслідування фанатичної товпи і переховуватися в лісах від нападів на них з метою приневолення зректися своєї віри. Не відомо де перебуває тепер переслідувана група багаїв. В червні режим Аятолли Хомейні стратив 16 багаїв, включаючи 10 жінок, не зважаючи на звернення президента Роналда Реґена помилувати їх.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ Буш, закінчуючи свою місію підтримки розміщення нових амеиканських ракет в Західній Европі, якщо переговори в Женеві з Совєтським Союзом про зменшення ракет середнього засягу або повна їх ліквідація не досягнуть успіху до грудня цього року, прибув до Данії, в якій протиракетні настрої досить сильні. Буш використав американське національне свято незалежности для відповідного захисту оборонної політики країн НАТО. Уряд Данії прем'єр-міністра Поля Шлютера всеціло підтримує плян НАТО про розіщення ракет, але сильна опозиційна соціял-демократична партія виступає проти такого пляну.

ОФІЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ПЕКІНУ повідомили в понеділок, 4-го липня, що міністер закордонних справ Китаю Ву Шечіян плянує відвідати ЗСА у вересні цього року, але подорож прем'єр-міністра Жао Шіянґа правдоподібно буде перенесена на наступний рік. Поїздка секретаря оборони Каспара Вайнберґера також обговорюється в дипломатичних колах. Ву відвідає ЗСА, використовуючи нагоду приїхати до Ню Йорку на відкриття наступної Асамблеї ОН, на якій він має намір виступити. Жао підтвердив свою згоду приїхати до ЗСА в той час, як державний секретар Джорда Шулц відвідував Пекін у лютому цього року.

СОЮЗІВКА ВІДКРИЛА СВІЙ 30-ИЙ СЕЗОН

Союзівка. — Голосними і кольоритними фаєрварками, мистецько-розваговими програмами, відновленими улаштуваннями, включно з відсвіжуючим у парну погоду басейном, привітала ця відома і приваблююча оселя УНСоюзу тисячі гостей, які прибули сюди на короткі відвідини і на довший відпочинок, користаючи з триденного „вікенду" з нагоди Свята Незалежности.

Без переборщення можна сказати, що найбільш популярним місцем на Союзівці на протязі суботи, неділі і понеділка, 2-4-го липня ц.р., був басейн з уваги на горячу і вологу погоду, що навістила ціле східнє побережжя ЗСА. Вже в п'ятницю увечері тут і там було чути постріли в лісі: це молоді гості випробовували свої фаєрверки, якими вони у неділю увечері дослівно обстріляли Союзівку.

Не менш популярним пристановищем під час цього „вікенду" була охолоджувана заля павільйону „Веселка", де відбулись дві мистецькі програми — перші у цьому 30-му з черги літньому вакаційному сезоні Союзівки, — а відтак забави. Найменш популярним улаштуванням, натомість, були частинно відновлені тенісові корти, на яких температура досягала 115 ступенів за Фаренгайтом, про що з видимими познаками охлялости могли засвідчити 40 тенісистів, які взяли участь в турнірі УСЦАК-Схід, першому із шістьох турнірів на Союзівці.

Серія забав започаткувалась ще в п'ятницю, 1-го липня, на терасі павільйону „Веселка" під звуки оркестри Аліка і Дорка. В суботу на цій же терасі приґравала оркестра „Темпо", а в залі оркестри „Червона Калина". У неділю оркестра „Червона Калина" грала на терасі, а оркестра Дорка і Аліка в залі „Веселки". На забавах, як і на мистецьких програмах та взагалі на оселі, помітною була присутність молодих віком людей, які вітались після майже однорічної перерви, розпитувались про себе і гуторили до пізньої ночі.

Першою групою, яка виступила в цьому сезоні на Союзівці в серії суботніх мистецьких програм було вокальне тріо „Верховина" в складі Богданни Ігнатович, Надії Коханської і Оксани Макогон, при фортепіяновому супроводі Адріяни Раделицької. Мистецьким керівником тріо є Олена Глібович. Тріо „Верховина", яке відзначує своє 30-річчя, недавно відбуло успішне турне по Канаді, а свої виступи у цій країні започаткувало власне на Союзівці. На програму цього справді милозвучного і технічно бездоганного ансамблю складались пісні клясичного, народного і легкого жанрів. Конферансьє — вже 12-ий рік підряд — справно вела Аня Дидик, яка привітала гостей та представила під час програми присутніх членів Головного Уряду УНСоюзу — головного предсідника д-ра Івана Флиса, його заступника д-ра Мирона Куропася і головного радного та колишнього управителя Союзівки Володимира Кваса, як теж почесного члена Головного Уряду Марію Душник, головного редактора „Свободи" Зенона Снилика, редактора - асистента „Українського Тижневика" Марту Коломиєць, голів округ Тимка Бутрея (Шамокін, Па.) і д-ра Михайла Снігуровича (Ню Гейвен, Конн.) та присутніх секретарів відділів.

У другій мистецькій програмі в неділю увечері виступили: відомий співак - артист Ед Іванко, піяніст Тома Гриньків, вокалістка Ліда Гаврилюк з акомпаніяторами Олесем і Юрієм Фурдами. На програму ве-

(Закінчення на стор. 4)

Тріо „Верховина" на Союзівці.

фота: ред. Марта Коломиєць („Український Тижневик")

Співак Ед Іванко при акомпаньяменті Томи Гринькова.

Ліда Гаврилюк і акомпаністи Олесь і Юрій Фурди.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Таємничі перипетії Арафата

Ясір Арафат став міжнародною фігурою, як лідер визвольницького руху палестинських арабів, число яких перейшло вже три мільйони. У 1948 році, коли Ізраїль проголосив свою державну незалежність на території Палестини, яка була колись британською колонією (залишаємо на боці біблійні часи і панування римської імперії) — втекли відтіль араби числом якого мільйона душ. Арабський світ не включив тих втікачів у свою господарку, а волів тримати їх у таборах на утриманні Об'єднаних Націй. Зчасом, у ході чотирьох ізраїльсько-арабських воєн, що їх виграв Ізраїль, створився революційний рух палестинців, які воювали головно терором. Їхнім протектором стала Москва, а з усіх арабських країн — найбільш підтримувала їх Сирія, близькосхідній сателіт Москви. Сирія, виславши своє військо до сусіднього Ливану, щоб ніби припинити тамошню громадянську війну між християнськими та мусулманськими ливанськими арабами, одверто підтримувала Палестинську Визвольну Організацію, що її очолював Ясір Арафат. Сирія постачала цій організації зброю і була їхнім політичним протектором. Діяла за вказівками Москви, якій було вигідно тримати весь Близький Схід у хронічному стані напруження і неспокою. Зрештою, у Москві вишколювали теж терористів і в Москві раділи кожним терористичним актом палестинців, який затруював міжнародну атмосферу.

А ось раптом кілька днів тому Сирія просто викинула зі своєї території Ясіра Арафата, заявивши, що він „небажаний гість", дарма що ще недавно Ясір Арафат їздив до столиці Сирії Дамаску на запрошення тамошнього президента Гафеса Ассада. Ясір Арафат забрав зі собою валізку документів, щоб вони не попали в руки вчорашніх приятелів, нинішніх сирійських ворогів, і подався шукати місця для нового осідку своєї головної квартири. Останні вістки кажуть що він полетів до Праги: мабуть просити тамошніх своїх комуністичних приятелів, щоб вони вплинули на Москву, від якої залежить поведінка Сирії. Трудно уявити собі, щоби сирійські власті могли зважитися на радикальну зміну свого становища супроти Ясіра Арафата і підтримувати нібито „збунтованих" проти нього частин узброєних палестинців — без попередньої згоди чи без одвертого наказу з Москви.

Тому ця ніби на око льокальна справа сварні в родині палестинців набрала міжнародного розголосу. У західніх коментарях можна було вичитати, що Москва — під впливом західньої дипломатії — прийшла до переконання, що не варто з приводу проблеми палестинців та взагалі всього Близького Сходу доводити міжнародну ситуацію над берег воєнної катастрофи і що краще піти назустріч Америці у справі Ливану й цілого мирового пляну президента Реґена про замирення на Близькому Сході, аніж загострювати дальше і так надзвичайно загострені відносини з Америкою і цілим Заходом.

Трудно збагнути, що криється за „бунтом" вірних дотепер частин приватної армії Ясіра Арафата і що криється за кампанією частини арабського світу проти того самого Ясіра Арафата, якого ще за нашої пам'яті запросили були для виголошення промови в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй та який їздив з візитами не тільки до голів комуністичних країн, але й був запрошуваний канцлером Австрії. Невідомо ще, чи ця несподіванка, якою стала неласка супроти Ясіра Арафата збоку Сирії, матиме додатній чи від'ємний вплив на заспокоєння в Ливані, де перебуває все ще сирійське військо, коло 30,000 душ під проводом совєтських старшин. Американська і вся західня дипломатія намагаються переконати Сирію, щоби вона признала ізраїльсько-ливанський договір, за яким Ізраїль погодився відкликати всіх своїх вояків з Ливану під умовою, що це саме зробить Сирія. Якщо упадок авторитету Ясіра Арафата сполучений із рішенням Сирії піти назустріч заходам американської дипломатії — то це добра подія. Коли ж на місце Ясіра Арафата мали б прийти ще більш фанатичні ватажки, які вчинили терооризм своєю професією і нездібні думати державницькими категоріями, то це нове ускладнення відносин.

Американські демократи й ліберали смертельно бояться „нового В'єтнаму". Тому вони противляться висланню за кордон американських моряків у такому числі, щоб могли дійсно завести лад, а не бути тільки прикрасою для міжнародного війська ОН, висланого до Ливану. Коли б демократична Палата Репрезентантів не спутувала рук президентові Реґенові, то Америка могла вже давно завести мир на Близькому Сході, рішучішими заходами, як морочлива, довга і вимагаюча святої терпеливости дипломатична акція.

Володимир Душник

ЧИ ВІДСТУП ВАТИКАНУ В ПОЛЬЩІ?

Першого дня коли Папа Іван Павло II повернувся із відвідин з Польщі, преса на Заході писала про його персональний тріюмф, а кілька днів опісля почали появлятися коментарі і редакційні статті про це, хто властиво на ділі виграв у Польщі: Папа чи генерал Ярузельський, ставленик Москви?

Довкола цього питання і в дальшому існують певні сумніви і спекуляції, бо всі на Заході є цієї однозгідної думки, що жертвою папських відвідин впали Лех Валенса та „Солідарність".

На це є ряд чисто об'єктивних доказів, чи принаймні здогадів, що під час другої зустрічі Папи з комуністичним диктатором прийшло до певного порозуміння, про яке ані Ватикан ані варшавський уряд не подали і не подають до публічного відома.

Під час останнього перебування Папи в Польщі ряд подій тільки ще більше завуалював цілу ситуацію.

Два визначні кореспонденти „Ню Йорк Таймсу" Генрі Камм в Римі і Вілліям Сафаєр у Вашінґтоні, подають факти, які вповні підтверджують деякі спекулятивні здогади.

Наприклад в останнім дні перебування Папи в Польщі, Святіший Отець зустрів Валенсу біля Закопаного в Татрах; там зроблено спільну фотографію для світової преси. На жаль, цієї світлини не було, дарма що ватиканські чинники обіцяли її помістити в пресі.

У Римі, цього ж ще дня, коли Папа вернувся з Польщі, в офіційному органі Ватикану „Оссерваторе Романо" появилася редакційна стаття, під якою був підписаний о. Вірґілій Леві; автор статті в ній висловився, що „можна тепер сказати, що він (Валенса) програв свою боротьбу", тим самим виключаючи колишнього провідника „Солідарности", як активного чинника та рушійну силу в теперішній Польщі. Вправді О. Леві, заступник головного редактора ватиканського щоденника, ніби прийняв на себе „вину" за цей, мовляв, політичний „промах", і зрезиґнував, одначе Ватикан не заперечив згаданого факту про Валенсу, ані у цій справі не дав жадних вияснень.

У цій редакційній статті сказано теж, що Валенса належить до „того типу невигідних людей, відвага яких деколи спричиняє великі клопоти важливим інституціям", — в даному випадку католицькій Церкві.

Не треба забувати також, що в Курії існують певні „бльоки", які займають становище гострої антисовєтської політики, а є такі, які стоять за поміркованістю та за „діялогом" і то не тільки з Російською Православною Церквою, але також з комуністичним режимом в Европі.

Цікаво згадати, що в первісному плянуванні Папи Івана Павла II було бажання відвідати польський католицький університет у Люблині, але йому на це не дозволено. Написавши про це в „Ню Йорк Повсті", відомі коментатори Ролен Еванс і Роберт Новак твердили:

„Люблин є ближчий до совєтського кордону і тим самим до неспокійного населення України, чим будь-яке інше місто в Польщі. Совєтські провідники побоювалися, що польську радіопередачу і телевізію з Люблина будуть слухати і бачити в Україні, а це підтримає сильні антисовєтські почування..."

Церква, на жаль, деколи мусить йти на компроміси з тоталітарними урядами для власного спасення, але що іншого є справа свободи людей. Послух Богові не вимагає послуху для тиранів, — пишуть вищезгадані коментатори „Ню Йорк Таймсу".

Перед приїздом Папи до Польщі вигринули різні спекуляції — чи комуністи в дійсності не зробили великої помилки, дозволяючи йому туди приїхати. Бож так, як виглядає сьогодні ситуація — Ватиканові вже не вистачить усунути тільки одного редактора, щоб розвіяти поважні сумніви в зв'язку із зустріччю Папи з Валенсою, тобто, щоб можна було дізнатися, що справді було предметом розмови поміж ними, як також чи дійсно прийшов кінець „Солідарності" — як це хотіли б бачити Москва і її ставленики.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує: Лев Яцкевич

Криза питної води

Люди за щоденними турботами, протестами проти будови атомових споруд, проти інсталяції ракетних стрілен та проти збільшення витрат на збросння. мабуть, несвідомі цього, що найбільшою небезпекою для їхнього життя є нестача прісної води, цього, здавалося б невичерпного скарбу природи.

Нещодавно Екологічний інститут у Фрайбургу опублікував обширну студію на тему кризи питної води, яка остерігає людство перед поважними проблемами, зв'язаними з постійним зменшенням цієї вагомої речовини на нашій плянеті. В чому річ? Чи людство стоїть перед маривом посухи? Чи по вичерпанні всіх сировин землі, приходить черга на воду, яка стане такою рідкістю, як нафта? Виглядає, що до цього йде. На думку авторів згадуваної студії, ресурси прісної води, що колись в такій великій кількості були розкинені на поверхні землі, з кожним роком меншають. До цього самого висновку дійшли також автори звіту про стан нашого природного довкілля „Global 2,000", виготовленого на доручення колишнього президента ЗСА Картера.

На перший погляд виглядає, що наша плянета має надмір прісної води. До цього фальшивого висновку провадить наявність численних океанів та рік, що займають дві треті поверхні нашої землі. На жаль, 97.2 відсотка цієї води вміщає сіль і тому не надається до пиття. Але навіть тих 2.8 відсотка солодкої води, яка теоретично стоїть до диспозиції людей, не можна повністю використати, з уваги на її розташування у підбігунових смугах землі та на високих горах, у виді ледняків та снігу. Отже практично, тільки 0.6 відсотка світових засобів води — головно в озерах, ріках та в глибинних шарах землі, доступні для потреб людини. Звичайно, навіть тих 0,6 відсотка води, це великі кількості, тим більше, що у природі ніщо не гине. І не зважаючи на це, в який спосіб люди користуються водою — кожна її краплина вертається з поворотом до загального обігу: поміж морем, землею та повітрям.

На жаль, цей гігантський водообіг не діє в той спосіб, як ми цього бажали б. У першій мірі, в деяких смугах землі дощ паде або дуже рідко, або у відповідному часі. Але найважливіше те, що в багатьох районах земля є до такого ступіня висохла, що навіть достатні дощові опади не спроможні просякнути крізь затверділі шари землі. Зате в інших смугах, головно у високо упромисловлених державах, самі мешканці доводять до поменшення водних ресурсів, покриваючи найменший скравок землі бетоном чи асфальтом; у висліді вода не просякає у землю, але каналами спливає до забруднених рік. А там, де немає води, немає добробуту. Вода бо становить не тільки основу органічного життя на нашій плянеті, але також основу сили та висоту життєвої стопи й культури кожного народу.

Складні водні системи на Акрополі в Атенах, люксусові купальні в стародавнім Римі, чи розкішні фонтани у Версалі стали символом сили та творчого потенціялу західнього світу.

Зате злидні і убозтво царюють завжди там, де води обмаль. Наприклад, в смузі Сагелю, на північно-східнім побережжі Африки, у великій частині Південної Азії та Південної Америки, сотні мільйонів людей змагається за своє існування, коли обнижується рівень води Нілу, Ганґесу чи Янгцикіянгу.

Згідно з обрахуванням Світової організації здоров'я, приблизно один більйон людей терпить на нестачу питної води, а щотретій мешканець землі п'є, здебільшого, забруднену воду, яка аж кишить від недуготворчих бактерій та паразитів.

Наслідки жахливі, бо майже 250 мільйонів людей, цебто 7 відсотків населення світу, хворіє на недуги шлунка та кишок, спричинених черв'яковим паразитом. Інших стільки хворіє на елефантіязіс, цебто недугу переросту органів, яку, до речі, можна перенести на здорову людину шляхом занечищеної води.

На жаль, не зважаючи на усі зусилля, згаданих недуг не пощастило досі припинити, з уваги на те, що в тих країнах, де прісної води обмаль, її нестача постійно більшає. Отже, з одної сторони, масове вирубування лісів доводить до осушення землі, а з — другої, постійний приріст населення доводить до помітного зменшення питної води.

Тому забезпечення питною водою держав Третього світу натрапляє на такі великі труднощі, що вони стають питанням життя і смерти мільйонів людей. Єдиною розв'язкою проблеми прісної води залишається відсолювання морської води, що, проте, вимагає величезних засобів дешевої енергії, що її людство сподівається здобути в найближчій майбутності або зі сонця, або у виді атомової енергії, вирощеної шляхом стоплення атомів матерії.

Леся Стадниченко

ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД З НАШИХ І З ІНШИХ ВІКОН

II

Не диво ж, автор відкрив непорушний ніколи досі „новий" підхід до „предмету" чи теми голоду.

Хоч сам Гамсун за свої політичні переконання попав по Другій світовій війні у неласку і його твори разом із „Голодом" горіли „за кару" на костирях Европи, ще по сьогодні деякі дослідники голоду аналізують, насвітлюють по своєму його цікаву книгу. Гамсун не пішов слідами своїх попередників, великих письменників-мислителів, які часто таврували соціяльну несправедливість чи визиск, що доводили до нужди і голоду. Його книга зовсім не є протестом на недосконалу соціяльну структуру, хоч він до певної міри і є її жертвою. Автор (повість автобіографічна) зосереджується на нераціональних процесах, що мають місце у затьмареному мозку героя, що через несприятливі життьові обставини терпів від голоду на його дивовижних фантазіях, бажаннях, ілюзіях. Герой майже насолоджується мандрівкою по таємних коридорах підсвідомости, віднишпорює цікаве, давно призабуте, любується химерними нюансами свого „голодного" світосприймання недоступними для ситої людини. Приходить на думку, що герой повісти „вибирає" навіть голод як засіб чи дорогу до пізнання засекреченої правди і досконалости.

Не диво, що не один експерт наших часів загубив стежку у тій голодовій гущі.

Неясні висліди, які відносяться до великого голоду в Україні очевидно є предметом нашої турботи, зокрема тому, що ми знаємо, у яку категорію оприділити злочин заподіяний нам Москвою. На наших вікнах занавісок ненає. Велике признання належиться тим дослідникам не-українцям, що мають чесний і головне, правдивий підхід до катастрофи голоду. Але науковці, які по сьогодні не можуть зайняти становища у такій важливій для нас справі, могли б дати нам вияснення (декого із них ми затруднюємо) на чому вони базують свої рішення чи теорії. То не значить, що ми надіяємо їх словом недовір'я чи підозріваємо у некомпетентності, чи легковаженні нашої проблеми. Вони ж не є аматорами, а людьми з відповідною формальною освітою — знавцями свого діла. Може варто б було перевірити умовини нашої співпраці з ними, чи інформативні джерела, якими вони користуються.

Відрадне дуже для нас явище, що про штучний голод, як історичну дійсність заговорили голосно інші народи світу. Зокрема ефективно заговорила Ірляндія. У половині минулого століття вона знайшлася у великій нужді спричиненій браком земельних реформ, високими податками, і постійними депортаціями населення до колоній Азії, Африки, чи на „цілинні землі" Австралії.

До нужди долучився жахливий голод, коли іржа знищила весь урожай бараболі, що була насушним хлібом ірляндців. В той час Ірляндія була політично „з'єдинена" з Англією і англійці, не то, що не давали своїм підданим жадної допомоги, але не допускали до ірляндських портів кораблів з інших країн, що довозили голодуючим зерно. Не рідко висипали на очах голодуючих безцінне карго, глузуючи, що „мужицькі черева до пшениці незвичні". Голод знищив понад два мільйони людей — одну третину всього населення Ірляндії. Багато з тих, хто пережив, залишав свою вітчизну. Якеж було розчарування тих „щасливців", які мали можливість дістатися на кораблі, які пливли до Америки. Тутешні впливові англійці не дозволили їм висадитись у пристанях, заявляючи, що в Америці ворохобників і злочинців не треба. Нещасні скакали у море, топились, умирали на палубах. Труни-кораблі довго коливались маривом у гаванах східнього побережжя Америки.

У результаті будиться у нас співчуття і вирозуміння для усіх тих, нещасних, замучених насильно голодом і неправдою, збуваних як і ми, мовчанкою. Не рідко підсувається до наших умів потішаюча чи „грішна" думка: ми не самі і не можемо стояти осторонь, ми теж громадяни того великого, відважного, шукаючого правди світу. У нас теж повинно ворушитися і ґльобальне сумління. Відганяємо настирливу думку, часом соромимось її. Бо в обличчі нашої трагедії усе блідне, нидіє, видається непорівняльним. А може таки треба шукати нам спільних доріг і засобів до виявлення безправ'я разом із іншими народами. Поділитись досвідом, опініями, навчитися чогонебудь— їм від нас — нам від них (якраз нехай буде власне у цьому порядку).

Так само треба нам з увагою перечитувати статті поміщені у чужомовній пресі. Статті ніби інформативні і сповнені співчуттям до нас, але чи не написані з певною дозою сенсаційности, зокрема, коли мова про канібалізм. Треба знати, що людоїдство в інших країнах Европи — явище не чуже і бувале. Воно мало місце не тільки серед доведених до розпачі, а то й божевілля українців. Воно було широко практиковане і докладно зарекордоване історією під час жорстокої Тридцятьлітньої війни в Европі. Не закінчені ще досліди над людоїдством, яке мало місце під час Другої світової війни. Є познаки, що воно було теж і в Ірляндії. Автори, що розписуються тільки про людоїдство, забагато занедбують інші важні фактори і аспекти, які мають ділове відношення до голодової катастрофи в Україні.

Дати правдиву оцінку великого голоду візьме ще і у нас самих довший час.

Наші підсумки ще не готові. Сім мільйонів — число подавляюче своєю потугою, ще довго не кінцеве — воно лише започаткувало безконечність.

Модерна наука статистики не реєструє тільки сьогоднішнього чи вчорашнього — вона елекронічним оком сягає не раз прецизно у прийдешнє. Голод перетяв у нашій батьківщині у повному розквіті біологічний процес. Не пораховані ще ненароджені немовлята, що загинули у лонах голодуючих матерів, ненароджене друге, а то і третє покоління. Йому відібрано право народитись — існувати! Україна збідніла на молодий і конечний доріст може талановитих науковців, професіоналістів, письменників,

(Закінчення на стор. 4)

АНҐОЛЬСЬКІ ПОВСАНЦІ проти марксистського режиму повідомили в понеділок, 4-го липня, що їх партизани групи Уніта зайняли важливе місто Кангуме на залізничній лінії Бенґеля і вбили 57 урядових вояків.

Микола Лівицький

ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ МІЖ 1920 І 1940 РОКАМИ

XXII.

Полковника Коновальця забив большевицький аґент в 1935-36 році. Я, після, якщо пам'ять не зраджує, якогось 1935/36 року вже не зустрічався з полковником Коновальцем, який виїхав з Швайцарії і перебував у Відні і, частинно, в Римі. Ще й досі маю подяку від пані Коновалець, яка дякувала мені за переслані їй кондоленції після жахливого вбивства її чоловіка. В 1968 році, коли на могилі Полковника в Ротердамі, я уже в характері президента УНР в екзилі, передав пані Коновалець грамоту і посмертно признаний її чоловікові Воєнний Хрест, вона потиснула мою руку і сказала: „Це для мене велика честь"...

До першого спільного виступу з однією частиною уже тоді розколеної ОУН дійшло щойно в 1942 році, коли президент А. Лівицький і Голова ОУН полк. А. Мельник підписали ноту-протест до Гітлера про жахливу ситуацію на окупованій німецькою владою Україні. Цього листа підписали також Митрополит Шептицький, голова Української Національної Ради у Києві проф. Величківський і генерал-полковник Михайло Омелянович-Павленко. Вступні розмови про конечність цього виступу та про приблизний зміст ноти перепровадили інж. Осип Бойдуник і автор цих рядків у Берліні. Одна з українських газет (здається, „Українське Слово" в Парижі) подала недавно, що цю ноту підписав також колишній гетьман П. Скоропадський. Але це не відповідає дійсности: підпису П. Скоропадського там не було.

У цьому розділі залишалося б ще сказати кілька слів про відносини уряду УНР з ідеологом українського теоретичного націоналізму д-ром Дмитром Донцовим, видавцем і редактором „Літературно-Наукового Вістника", пізніше просто „Вісника". Напочатку 30-их років Дм. Донцов знайшовся у тяжкій матеріяльній ситуації, що ставило під знак запиту дальше існування його Видавництва. З ініціятиви полковника О. Доценка (який тоді проживав у Львові і був у добрих особистих відносинах з д-ром Донцовим) уряд УНР постановив давати субсидії д-ру Донцову, при чому ці субсидії передавав особисто президентові А. Лівицькому. Уряд УНР керувався при цьому тими міркуваннями, що д-р Донцов у своїх виданнях займав яскраво антикомуністичну і антимосковську лінію, що мало додатній вплив на українців у Галичині і серед еміґрації. Ця матеріяльна підтримка тривала кілька років, але потім припинилася. Річ у тому, що президент А. Лівицький не мав у своєму розпорядженні якихось диспозиційних фондів, а значить усі видатки, які він робив, схвалювалися урядом. Проти субсидіювання Дм. Донцова був член уряду проф. Р. Смаль Стоцький, який поволі переконав у цьому більшість членів уряду. Проф. Смаль-Стоцький був тієї думки, що д-р Донцов поширює тоталітарні погляди серед українського суспільства, а тому демократичний уряд УНР не повинен підтримувати його матеріяльно. В тому часі заходами проф. Смаль-Стоцького появилася навіть брошура пера його особистого секретаря А. Крижанівського під назвою „Донцовщина", де осуджувалося публіцистичну діяльність Дм. Донцова. Так закінчився цей цікавий епізод. Д-р Донцов на початку цієї акції кілька разів приїздив до Варшави на розмови з президентом А. Лівицьким. На його питання, що від нього жадає уряд УНР взаміну за субсидії, президент А. Лівицький відповів, що д-р Донцов мав би далі продовжувати свою антикомуністичну і антимосковську лінію. Від нього не жадається якоїсь підтримки для політики уряду УНР, але, звичайно, він мав би також не нападати на уряд УНР. На цьому полягала умова поміж двома контраґентами, умова усна, а не писана.

Значно пізніше, зокрема після закінчення Другої світової війни, розійшлися поголоски, ніби Дм. Донцов отримував субсидії від поляків. Ці поголоски мали базуватися на здогадах, що полковник Доценко на власну руку добився у якихось польських чинників давати субсидії на видання „Вістника". Мені про це нічого невідомо. Не думаю, щоб полк. Доценко міг сам на власну руку добитись чогось подібного у поляків. Та обставина, що д-р Донцов, коли розпочалася німецько-польська війна, був арештований польською владою і скерований до Берези Картузької, не свідчить про якісь ближчі стосунки д-ра Донцова з поляками.

(Продовження буде)

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В ІЛЛІНОЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Урбана, Ілл. (М.Ч.)-Тут, у репрезентативній університетській будівлі „Иллиной голл" Иллинойського університету, від середи 15-го червня до суботи 18-го червня, успішно проходила велика Конференція з історії України.

Вже від вересня минулого року працювали за ініціятивою і керівництвом д-ра Дмитра Штогрина два комітети: програмовий К-т із професорами-докторами — Степаном Гораком, Іваном Решетарем і Любомиром Винарем, та організаційний К-т із докторами Миколою Брицьким, Петром Гоєм і Маріянною Рубчак, щоб здійснити великий і амбітний проєкт американської історичної Конференції про Україну. Це вже другий проєкт, що його піднявся зокрема Д. Штогрин.

Перша Конференція на українські літературні теми мала місце теж на цьому самому Іллінойському університеті, і була вона дуже успішною. Але оця друга своєю важливістю і успішністю перейшла усі сподівання. В Конференції, в днях від 15-го до 18-го червня, прочитано 52 доповіді. В ній взяло участь у різному характері організаторів, предсідників секцій і доповідачів 80 осіб. Були тут теж і гості, і слухачі.

Конференція відбулася в рамах Російського і Східньо-европейського Дослідного Інституту Іллінойського університету, що розташований в Урбані, університетському містечку на південь ві Чикаго.

Конференція переводилася передполудневими і пополудневими сесіями в двох різних залях з різною тематикою; насвітлюючи різні аспекти українського минулого. В середу, вранці, в годинах від 8-ої до 9-ої, переведено реєстрацію. О годині 9-ій було офіційне відкриття Конференції, по чому відбулися п'ять сесій на такі теми: українська історіографія, українсько-російські взаємини, клясифікація і бібліографічна контроля української історії, соціяльно-економічні аспекти модерної України. Відбувся теж панель на тему дослідів і публікацій в історії України

Предсідниками сесій були Альвін Капуста, Маріянна Рубчак, Олександер Сидоренко, Ігор Гордіїв і Дм. Штогрин, а доповіді читали Володимир Стойко, Юрій Кульчицький, Джеймс Дуран, мол., Петро Гой, Юрій Божик, Зенон Когут, Андрій Турчин, Роберт Г. Биргер, Марта Богачевська-Хомяк, Стелла Гринюк і Микола Богатюк.

В четвер, 16-го червня, було п'ять сесій на теми: досліди і інтерпретація, деякі питання українсько-польських взаємин, культурні аспекти української історії, українці поза межами України і студії української історії в ЗСА і Канаді.

Предсідниками поодиноких сесій цього другого дня були Володимир Стойко, Ігор Каменецький, Микола Богатюк і Степан Горак, а доповіді читали: Дейвід Б. Міллер, Юрій Книш, Ендрю Б. Пернал, Едвард Д. Вайнот, Майкл МекКвін, Богдан Стебельський, Валентин Мороз, Мирослав Семчишин, Альвін Капуста, Ігор Гордіїв і Олег В. Ґерус.

Увечорі цього ж четверга, від 6-ої до 10-ої години, відбувся бенкет для учасників Конференції і гостей в приязній і товариській атмосфері. Молоді бандуристи ОДУМ (Об'єднання Демократичної Української Молоді) з Чикаго виконали музично-вокальну програму.

В п'ятницю, 17-го червня, знову було п'ять сесій на теми: Української козацької держави; вибраних питань з історії України; про Україну під німецькою і совєтською окупаціями, про Великий голод в Україні та бібліотечні збірки української історії. Сесіями проводили: Марта Богачевська-Хом'як, Олександер Баран, Едвард Д. Вайнот, Джюн Е. Пашута і Орест Субтельний. Відповідні доповіді на різних сесіях виголосили Любомир Винар, Орест Субтельний, Едвард Теден, Олександер Баран, Роман Сербин, Богдан Чопик, Олександер Малицький, Кеннет К. Фармер Ігор Каменецький, Тарас Гунчак, Петро Воробій, Василь Верига, Марко Царинник. В дебаті про бібліотечні збірки взяли участь Галина Миронюк, Дмитро Штогрин, Андрій Турчин, Василь Верига.

В останній день Конференції в суботу, 18-го червня, відбулося тільки чотири сесії, бо дехто з доповідачів був в останній хвилині перешкоджений і з доповіддю приїхати не зміг. Сесіями в суботу проводили Дейвід Л. Ренсел, Тарас Гунчак і Зенон Е. Когут, а доповідали Маріянна Рубчак, Олександер Сидоренко, Христя Каменецька, Степан Горак, Михайло Воскобійник, Михайло Палій, Мирослав Юркевич, Микола Чировський і Патриція Ґрімстед.

В суботу пополудні відбувся теж панель, складений переважно з організаторів Конференції, — предсідником був Любомир Винар; для оцінки цієї незвичайної наукової події в українсько-американському світі науки.

В чому була велика успішність Конференції: На її успішність вплинуло дуже багато факторів. Завданням таких конференцій завжди є ширення правди про Україну і ознайомлювання з нею зовнішнього неукраїнського світу, тому що ця правда на рідних землях закована в кайдани і примушена мовчати. І на Іллінойському університеті, завдяки організаторам, а особливо д-рові Дм. Штогринові, вдалося піти тут милевим кроком вперед. Успіх Конференції і назовні був великий. На її відкритті говорив проф. Е. Ґолдвассер, віцеканцлер одного з кращих американських університетів — Іллінойського університету. Промовляли також директор великої університетської бібліотеки Г. Ентренсон і директор Дослідного інституту М. Текс-Чолдін.

На бенкеті в четвер промовляли головний редактор поважного наукового періодика в ЗСА і у світі „Славік Рев'ю", Дейвід Л. Ренсел і голова Департменту слов'янських мов і літератури цього ж університету М. Фрідберг. Виступ тут редактора „Славік Рев'ю" був і знаменний і важливий, багато хто з присутніх уважає цей виступ „проломлюванням льодів антиукраїнської нехітті".

На бенкеті відзначено теж 70-річчя проф. Миколи Брицького, піонера поміж українсько-американськими університетськими професорами від 1939 року, дуже діяльного в акції переміщенних осіб, зокрема інтелектуалів.

На Конференції виголошено доповіді з різних ділянок української історії. Доповіді були добре підготовані і є поважним вкладом в об'єктивні студії історії України.

Наприклад, Микола Чировський, автор цих рядків, виголосив доповідь на тему „Конечність ревізії в інтерпретації історичного минулого Східньої Европи з наголосом на українську історію". Здається, що ціла Конференція йшла в цьому напрямі — ревізії оцих промосковських пересудів, що вже десятки років опанували західню історичну науку Східньої Европи. Численна участь неукраїнських науковців, як Дуран, Биргер, Міллер та інші теж має тут свою вимову.

На Конференції панувала приязна атмосфера, загальна пошана доповідачів одного до другого. На жаль, тут, у газетному репортажі, не можна обговорити всіх доповідей. Вони всі заслуговують на відмічення, а деякі особливо були цікаві.

Загальне заінтересування викликала доповідь д-ра О. Барана про зв'язки українських козаків з Персією у XVII сторіччі; д-ра П. Воробія про демографічні втрати України; д-ра В. Стойка, д-ра М. Богатюка, д-ра Б. Стебельського та інших. Доповідь проф. Т. Гунчака про український спротив нацистам викликала малий зудар поміж ліберально і національно думаючими вченими, коли доповідач підкреслив здецидований спротив ОУН(р) нацистським окупантам.

В п'ятницю і суботу панство Штогрини приймали учасників Конференції у своєму домі. Конференція була добре підготована і переведена. Українсько-американські науковці як слід чисельно на неї відгукнулися. Добре злажена брошура-програмка дозволяла кожному відразу зорієнтуватись у виборі доповідей і панелів.

Треба ще тут підкреслити, що д-р Д. Штогрин зумів собі створити на Іллінойському університеті корисну атмосферу. Не всюди це можливо.

Виголошені доповіді плянується видати друком англійською мовою, що буде ще одним черговим плюсом Конференції. Д-р Д. Штогрин і його працьовиті співробітники вже думають про наступну таку конференцію на другий рік, мабуть, на тему українського культурного вкладу в американське і канадійське життя.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Вісті з Трентону

Доповідь ред. Ольги Кузьмович на тему: „Сьогодення української громади" відбулася у приміщеннях Українського Народного Дому в Трентоні, Н. Дж., 1-го червня ц.р.. Це була вже третя доповідь в поточному році в рамках розгортання культурно-освітньої діяльности трентонського УНДому, за що повсякчасно дбає невтомний голова й культурно-освітній референт його в цьогорічній каденції д-р Теодозій Сендзік. Подібні доповіді на актуальні теми відбулися раніше й доповідачами були: ред. Іван Кедрин-Рудницький і д-р Богдан Цимбалістий.

Гостю, загальновідому громадську, пластову і політичну діячку, голову СУЖА а тепер співредакторку „Свободи", в якій вона написується своїми знаменитими фейлетонами на злободенні теми „Про це й те" — привітав коротким комплементарним словом д-р Т. Сендзік, а присутні на доповіді (серед 60-ти учасників) пласту ни-сеніори, голова ОПУПС пл. сен. ЛЧ Іван Р. Костюк й члени куреня УПС „Ті, що греблі рвуть" (пл. сен. Ярослава Лабка, Оксана Микитин, Марійка Глушок й інші) свіжими рожами й квітами вітали її як свою пластову подругу.

Ред. О. Кузьмович ще на початку доповіді, оглянувши приміщення УНДому, в якому під спільним дахом проводять свою діяльність Школа Українознавства ім. Ігоря Калинця, Пластова Станиця, два відділи СУА, Громадський Клюб, а низка місцевих установ й організацій з двома відділами УНС у проводі користується усіма влаштуваннями УНД з просторою спортовою площею для спортових зайнять, прибічними будівлями й вигідними устаткуваннями для пікніків, фестинів, загальних зборів тощо, з помітним зворушенням під загальні оплески присутніх подякувала за привітання.

У своїй короткій, як її фейлетони в „Свободі" доповіді Ольга Кузьмович, загальновідома під пластовою й журналістичною кличкою „О–КА", накреслила декілька фрагментів — образків із нашого сучасного релігійного, громадського, культурного й політичного життя-буття в Америці, переплітаючи їх цитатами з літературної творчости письменника Василя Софронова-Левицького („Республіка з дротами"), з пресових вирізків і статтей д-ра Богдана Цимбалістого, Анатоля Камінського і власних помічень.

У пожвавленій дискусії, що розгорнулася у висліді її доповіді з запитаннями та власними доповненнями-міркуваннями, брали участь Людмила Сердюк, заслужена артистка українських театрів в Україні й на поселеннях; Михайло Бойцун, д-р Омелян Грималяк, Михайло Дзюбас, д-р Богдан Корчмарик, Іван Р. Костюк, мгр Микола Нагірняк, д-р Теодозій Сендзік і Андрій Турчин. Усім дискутантам влучні відповіді й пояснення дала доповідачка.

Після доповіді дружні розмови продовжувалися під час перекуски в Громадському клюбі до півночі.

Цей вечір залишив якнайкращі спомини серед учасників. А елегантна й атрактивна Ольга Кузьмович, що живе у вирі „поточних подій"-сварів і чварів серед нашої „верхівки", мала добру нагоду переконатись, що „низи" ще не зовсім заражені бацилями незгоди, що їх непотрібно роздувають „верхи".

(юко)

У світлу пам'ять мого Найдорожчого МУЖА

бл. п. інж. Дмитра Кузика

пересилаю ДВІ ТИСЯЧІ дол. на руки
ЇХ СВЯТОСТИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА
на покриття коштів студій в Українському Католицькому Університеті в Римі
для кандидата на священика із Арґентини.

ДАРІЯ КУЗИК

✝

Від Президії Об'єднання Українських Письменників „Слово"

Ділимося з усім нашим Членством і всією Українською Громадою сумною вісткою, що 14-го червня 1983 року, на 70-му році життя, в Німеччині помер

ІГОР КОСТЕЦЬКИЙ

новеліст, повістяр, драматург, літературний критик і театрознавець, видавець перлин світової літератури В-ва „На горі", перекладач Шекспіра, Новаліса, Ґеорґе, Вайльда, Еліота, Павнда та багатьох інших майстрів слова.

•

Перед Відійшлим талановитим діячем літератури схиляємо низько свої голови.

Президія ОУП „Слово"

✝

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що з Волі Всевишнього дня 4-го липня 1983 року, по довгій і важкій недузі відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п.

Стефан Данилів

проживши 67 років.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 8-го липня 1983 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні М. Насевича при 109 East Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН в суботу, 9-го липня 1983 р., о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви Христа Царя при 1627 W. Cayuga Street, Philadelphia, Pa., а опісля на український цвинтар на Факс Чейсі, Па.

Горем прибиті:

МАРІЯ — дружина
ЮРІЙ — син з дружиною ТЕТЯНОЮ і дітьми НАДІЙКОЮ і РОМЧИКОМ
ВООДИМИР — брат
БОГДАННА БЕРЕЖАНСЬКА — сестра з мужем МИХАЙЛОМ, дітьми і внуками
ЛЮБА МОКІЙ — сестра з мужем ІВАНОМ, дітьми і внуками
МИРОН — брат з дружиною ЯДВИГОЮ, з дітьми і внуками
СТЕФАН ҐРОБЕЛЬСЬКИЙ — шваґер з дружиною НАДЕЮ
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і Польщі

•

Замість квітів, просимо складати пожертви на українську церкву в Люрді, на Український Музей та Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії, Па.

Відбулись Збори Окружної Управи СУА в Дітройті

28-го квітня ц.р. відбулися в Дітройті в авдиторії церкви св. Івана Хрестителя Загальні збори Окружної Управи СУА. Збори відкрила голова ОУ Л. Колодчин. Делеґатки відмовили молитву та проспівали гимн СУА. Представниця Централі містоголова Н. Даниленко привітала Збори та просила пом'янути хвилиною мовчанки тих членів, що вже від нас відійшли.

Після прочитання порядку нарад, зібрані одноголосно вибрали предсідницею Зборів О. Лесківську, секретаркою С. Гриньків. Предсідниця Зборів представила присутнім 16-ох голів відділів, які охоплюють 578 членів. На пропозицію предсідниці присутні прослухали протокол із попередніх Загальних зборів та прийняли його без змін. Після цього почались звіти голови, скарбнички та касовий.

Голова Л. Колодчин пригадала учасницям у своєму звіті про працю Управи при допомозі відділів протягом цілого року.

Рік праці Округи був багатий у різних галузях: культурно-освітній, мистецькій, харитативній, у праці зв'язків. Не бракувало пікніку для розваги та гостини-прийняття для „Першої Леді" міста Воррен посадника Лінди Рандлет. Прийняття це не лише дало змогу нашим співгромадянам запізнатися з українськими стравами, але також дало їм можливість оглянути чудову українську вишивку, примінену до модерного одягу, та почути мелодії наших українських пісень. За програму, що пройшла з великим успіхом, відповідала голова ОУ СУА Л. Колодчин.

У багатогранну діяльність ОУ входили організовані нею відчити як, наприклад, д-ра Б. Витвицького під заголовком „Нацистський голокост і його вплив на міжгрупові відносини"; висвітлення прозірок з писанками; показ техніки писання писанок на телебаченні; пікнік на оселі „Діброва"; літературний вечір Д. Нитченка та Б. Короленко, гостей з Австралії, які прочитали деякі зі своїх творів.

Широко була розгорнута допоміжна акція потребуючим поза межами Америки: Польща, Арґентина, Бразилія, як також відвідування хворих, самітних та старших віком громадян. Доціюючу вагу науки, Округа зібрала 1,100 дол. на Стипендійний фонд, а 500 дол. — на фонд О. Лотоцької. Загалом було вислано 19 пакунків від відділів і 4 пакунки від ОУ СУА. Суспільно-допоміжну акцію в Управі розвинули М. Василькевич і М. Цапп, референтки суспільної опіки.

Референтка освіти включила в засяг своєї діяльности відзначення Українського тижня та „Українського дня"; поширювання відомостей під час Міжнародного фестивалю про Україну, її мистецькі надбання та сучасні тяжкі обставини народу. Вона нав'язала зв'язки з польською та жидівською групами. Спільно з УККА влаштувала вечір пам'яті українських жертв німецького голокосту, з рефератом д-ра В. Витвицького. На цей вечір прибули до нас польська та жидівська групи. Українська громада брала участь у відзначенні жертв Другої світової війни. Членки СУА за почином референтки освіти брали участь у жіночій конференції „Жінка двох світів" у панелях, висвітлювали прозірки „Подорож по Україні" на Міжнародному фестивалі; випозичали їх Вейнському університетові та Українській Вищій Школі; помагали влаштувати пікніки. В Окрузі при відділах 53-му, 63-му та 81-му існують чотири дитячі садочки під опікою Г. Калитяк, Л. Цісарук, Л. М. Бараник, Г. Назаренко та О. Лісківської.

У 1982-83 роках два відділи святкували довголіття свого існування, золотий ювілей. З тієї нагоди сплетено нев'янучий вінок у пам'ять тих, які відійшли, а довголітнім заслуженим членкам надано відзначення.

Голови відділів, при допомозі членок, у співпраці з Окружною Управою дали громаді декілька гарних імпрез як, наприклад, День Матері, зустріч зі св. Миколаєм, вишивані вечерниці, дитяча вишивана забава, показ вишиваних одягів, Лемківський вечір, театр молодечих талантів та полуденок для Федерації Жіночих Клюбів.

Інші референтури не залишилися позаду. Референтка музейних справ Д. Климишин придбала 200 дол. для Українського Музею, вишивані подушечки для музейної крамнички та реєструвала предмети народного мистецтва, як також старалася про знімки з часів першого поселення в Америці.

Г. Калитяк влаштовувала виставки українських писанок, вчила техніки писання писанок, а також придбала прикрашений мистецькою вишивкою платок, як частину етнічного килима, який прикрашуватиме стіни Міжнародного Інституту в Дітройті.

Референтка зв'язків Д. Курило побувала на етнічній конференції, писала листи до конгресменів і, як журналістка, писала звідомлення до преси.

Будівельний комітет А. Волкер і П. Будзол — звітував про свій фінансовий стан при ОУ СУА. Вислухано теж касовий та фінансовий звіти.

Прослухані звіти присутні прийняли оплесками, а Контрольна комісія уділила абсолюторію уступаючій Управі. Предсідниця О. Лесківська покликала до слова голову Номінаційної комісії М. Зубаль, яка прочитала листу нової Управи, та яку присутні прийняли одноголосно оплесками.

У склад нової Управи війшли: Л. Колодчин — голова; О. Лончина — перша заступниця голови; Р. Дигдало — друга заступниця голови; М. Йованович — третя заступниця голови та секретарка англійською мовою; О. Гриньків — секретарка українською мовою; О. Климишин — кореспонденційна секретарка українською мовою; М. Константин — пресова секретарка англійською мовою; І. Грушкевич — пресова секретарка українською мовою; референтури: Н. Гевко — культурно-освітня; Г. Калитяк — мистецько-виставкова; Н. Тобіянська — виховна; М. Василькевич та М. Цапп — суспільна опіка; Д. Климишин — музейна та хронікарка. (Кооптована на перших сходинах нової ОУ СУА.); А. Волкер та П. Будзол — будівельний комітет при ОУ СУА; Н. Денисенко та О. Іваницька — Контрольна комісія.

Представниця Централі Н. Даниленко підкреслила у своєму слові, що було б побажаним, щоб голови відділів звітували на зборах ОУ про працю Відділів. Вона звернула увагу присутніх на відданих суспільній праці жінок, що посвятили десятки років мозольного труду для жінового руху, заявила, що Централя буде обходити скоро 80-ліття одної зі своїх дуже заслужених жінок Л. Бурачинської та просила численно прибути на це свято.

Зі зацікавленням присутні прослухали доповідь „Декада родини" О. Лончини, в якій вона змалювала жахливі зміни, що закрадаються у родинне життя та навела пророчі слова нашого Архипастиря Андрія Шептицького, якими він десятки літ наперед остерігав народ перед змінами та просив зберігати високу мораль української родини, бо тільки на сильних основах можна будувати сильну державу.

Під кінець делеґатки винесли такі резолюції: 1. Підтримувати головну Управи СУА в усіх її починах; 2. Підтримувати і пропаґувата Український Музей в Ню Йорку, як теж дбати про приєднання нових членів для Музею; 3. Співпрацювати з Корпорацією „Українське Село" для зреалізування будови дому для старших; 4. Подбати, щоб усі референтки Округи покликали до співпраці відповідні комісії, які допомогали б поодиноким референткам успішно виконувати свої обов'язки-завдання; 5. З нагоди „Декади Родини" звернути увагу на справу збереження української родини, як з морального, так і з національного аспекту. Посилити заінтересування існуючими українськими університетами; 7. Включитися у відзначення 50-ліття голоду в Україні в 1932-33 роках, щоб тим чином дати знати світові про злочини СССР.

Збори закінчено обідом, який приготовили членки 23-го відділу з головою Л. Петрик на чолі, яким припало бути господарями Зборів. Адміністративну працю виконали членки 58-го Відділу з головою Ю. Неллеґен. За це усім їм сердечна дяка.

Новообрану голову та членів Управи і референток вшановано оваційним вставанням з місць та довготривалими оплесками.

Ірина Павлюк-Грушкевич

25 доповідей на з'їзді українських науковців

Ванкувер, Британська Колюмбія (Б. Б.Б.-ка). — З кінцем травня й початком червня ц.р. відбулися тут річні конвенції канадських викладачів із різних університетів, у тому коло півсотні українських науковців із Канади й ЗСА з участю сеньйорів-славістів — професорів В. Ревуцького й Яр. Рудницького. На сесіях прочитано й продискутовано 25 доповідей на наукові теми з мовознавства й літерарурознавства, ономастики, мистецтва, історії, політичних наук, релігієзнавства, бібліографії тощо. Крім доповідей включених у загальні наукові сесії, відбулися чотири окремі чисто українознавчі панелі в рамках наукових об'єднань, що були включені в цілість конференції „Лернд сосаєтіс" на кампусі університету Б. К.

І так у рамках Канадського Назвознавчого Т-ва відбулася окрема українська сесія 3-го червня під головуванням проф. Яра Славутича, на якій — в додатку до наукових доповідей — вшановано почесною грамотою Ф. Богдана за його „Словник українських прізвищ у Канаді" (1974).

В рамках „Канадської Асоціяції Славістів" відбулися дві сесії „Постійної Конференції Українознавства" (4-го й 5-го червня) під головуванням проф. Б. Медвідського (І) та Б. Дмитришина (II), й окрема сесія про „Український мистецький авангард 1920-их рр." під головуванням проф. М. Шкандрія (6-го червня).

В рамках КАС відбуло теж свою річну Конференцію (6-го червня) асоційоване з УММАН-ом Українське Шекспірівське Т-во під головуванням проф. Ірини Макарик.

В розваговій частині мали місце: піяно-концерт проф. Люби й Іринея Жуків (30-го травня); бенкет співробітників і запрошених гостей Канадського Інституту Українських Студій з доповіддю-звітом його директора проф. Манойла Лупула, та товариська зустріч із українським громадянством Ванкуверу в авдиторії УГПЦ (5-го червня) з доповідями проф. Ц. Суховерського й Яр. Рудницького та дискусією й кінцевим „чаєм".

З нагоди свята о. проф. Б. Т. Біланюк з Торонто відправив на кампусі для українських учасників Конференції Службу Божу (5-го червня) в асисті проф. А. Горняткевича й Б. Медвідського. Крім цього о. Біланюк поблагословив „яствіє й питіє" на кінцевому Бенкеті КАС 6-го червня увечорі.

В загальному треба ствердити, що цьогорічний ванкуверський з'їзд українських науковців був імпозантною маніфестацією всебічних зацікавлень старших і, головно, молодших адептів академічного українознавства в Північній Америці, виявив серйозний підхід до наукових питань і до деякої міри дав вгляд у наукову проблематику, яка цікавить українознавчий світ під сучасну пору.

Відбувся Семінар про ролю українських жінок в 1980-их роках

Група провідниць клюбу „Альфа Омеґа" у Вінніпеґу. В першому ряді (зліва) стоять: Надя Неґріч (у білій сукнеці), Галина Фенюк, Марія Душник, Галина Чарній, Роза Броцька, і Леона Радчук. В другому ряді: Віра Гриценко, Оксана Розумна, Ірена Мельник, Леона Берденюк, Дарця Ракуська, Марґарита Грушовець, Патриція Щур і Іванна Левандовська.

Організація жінок-абітурієнток Вінніпеґу, „Альфа Омеґа Вумен'с Алюмні", відзначувала недавно 25-річчя свого існування багатою програмою, головною частиною якого був семінар про ролю українських жінок в 1980-их роках. Відзначення відбулося в готелі „Форт Ґеррі" у Вінніпеґу.

Головними промовцями були Наталія Пилипюк з Вінніпеґу і Марія Душник з Ню Йорку.

Згадана організація „Альфа Омеґа"—це жіночий клюб, членами якого є абітурієнтки університетів, а ціллю якого є плекання української культури і української мови. Серед досягнень клюбу були мистецькі виставки, конкурси, концерти, приділення стипендій для студентів-жінок, різні семінари, купно скульптури Архипенка і картин Курелека для Мистецької Ґалерії Вінніпеґу, прийняття для нових громадян, поміч українським студентам-жінкам в університетах тощо.

Голова клюбу Галина Фенюк у своєму вступному слові надала тон зібранню, змалювавши покірну ролю українських жінок у минулому: „Виховуючи свою родину, жінка була призначена сповняти свої біологічне і духове призначення. Для неї її родина була її власною глибокою винагородою. І, щоб бути дійсною жінкою, вона мусіла бути вдоволеною дружиною, покірною, повною посвяти, скромною і поміркованою. Одначе, коли світ почав ставати щораз більш індустріяльним і міським, жінки стали також робочою силою, і почали працювати за грошові винагороди. Нова жінка стала автономною і інтеліґентною особою з правами і привілеями, питомими для неї, і фінансово незалежною.

Сьогодні українські жінки у багатьох випадках поєднують свої кар'єри з родиною і домашнім життям, з працею з організаційними завданнями в обличчі викликів і проблем нашого часу".

Першим промовцем, яку представила містоголова клюбу Оксана Розумна, була Наталія Пилипюк. О. Розумну можна сміливо зачислити до „нових жінок з молодої ґенерації". Вона є інструктором курсів української мови в Департаменті Слов'янських Студій у Манітобському університеті, і тема її промови відносилася до українських жінок в академічному світі і її рефлексій як літератора-науковця.

Вона говорила про проблеми літератури, мови і навчання, в обличчі яких стоять українці в діяспорі, як теж про відповідальність науковців перед громадою. У своїх вступних заввагах вона згадала, що вона немов зробилася більш дорослою, і після відвідин України і зустрічі з українськими поетами й іншими літераторами вона воспрянула духом і її духові обрії значно поширилися.

Особливо цінні були завваги Н. Пилипюк про її конфлікти з професорами відносно інтерпретації української історії і про її досвід як учитель. Вона також згадала про пекучий брак українських учителів, навчальних підручників й інших необхідних середників навчання. Вона підкреслила потребу більшої уваги і пошани серед українців до інтелектуалізму та культурних змагань, в яких організації можуть відіграти дуже поважну ролю, як теж необхідність для громади втримувати контакти з молодою ґенерацією, з молодими людьми.

Сильвія Узвишин подякувала Н. Пилипюк за її проникливі думки та її досвід як виховника і вчителя.

Другим промовцем на пополудневій сесії була Марія Душник, відома зі своєї активности в українських й американських організаціях та політичних і суспільних жіночих організаціях в Америці, яка протягом 16 років була заступницею головного предсідника УНС. Її представила Леона Радчук, колишня голова клюбу. Темою її промови була „Роля українських жінок в організованих з'єднаннях і нові організаційні напрямні".

На вступі М. Душник згадала про змагання жінок-письменниць, які своїми писаннями і діяльністю піднесли українське жіноцтво до нових висот у часі, коли жінкам не признавали їхнього належного значення. Ці жінки поклали підвалини під український фемінізм і українські жіночі організації, з яких перша в Україні була створена в Станиславові в 1884 році. Промовець згадала про різні перешкоди, які треба було перебороти для дальшого зросту українських жіночих груп в Европі і в діяспорі через відданість та жертвенність повних посвяти жінок.

Хоч Друга світова війна перешкодила ростові українських жіночих організацій в Україні, вони буйно розвивалися в Америці, Канаді, Південній Америці, Західній Европі і Австралії. Сьогодні українські жіночі організації є членами крайових і інтернаціональних жіночих організацій, і вони з посвятою працюють для збереження української культурної спадщини на всезростаючій площині шляхом культурних і виховних програм, виданнями та іншими аспектами суспільно-гуманітарної діяльности.

Участь в міжнародних жіночих конференціях дає можливість українським жінкам організувати „голодівки", пресові конференції та мистецькі виставки, допомагають не-українцям пізнати суть українізму та змагання українського народу до самостійности.

Марія Душник згадала про визначну подію з жовтня 1982 року—конференцію під назвою „Українські жінки у двох світах", яку влаштував Союз Українок Америки, і яка в багатьох оригінальних панелях порушила цілий міріяд життєвих проблем перед якими стоїть нова ґенерація українських жінок. В цій конференції, що відбулася на „Союзівці" в Кергонксоні, Н.Й., взяло участь 600 жінок і деяка кількість чоловіків.

Головним промовцем на конференції була д-р Марта Богачевська-Хомяк, професор історії, яка промовляла на тему українського фемінізму, який, в її розумінні, „багато причинився до українського ренесансу та допоміг у модернізації українського суспільства, одначе, від українських жінок як дискримонованої меншости в дискримінованій групі забрано їхню власну історію та їх правдиве значення".

Конференція зродила надії на краще майбутнє, бо багато молодих і професійно-вишколених жінок виказують зрозуміння тих проблем, перед якими стоять українські жінки в їхніх громадах.

Представляючи цей історичний перегляд організаційної діяльности українського жіноцтва, М.Душник піддала ряд суґестій для можливостей і поширення діяльности згаданого клюбу. На закінчення вона згадала, що члени організації „Альфа Омеґа" можуть стати важливим звеном у майбутніх починах, бо вони мають наукові і професійні кваліфікації і живуть у Вінніпеґу (осередку українського культурного життя). Вона ґратулювала їм за минулі осяги і побажала їм дальших успіхів у майбутньому.

Під час запитів і відповідей було порушено багато проблем, які видвигнули у своїх доповідях обидві прелеґентки.

Анна Н.юфелд подякувала М.Душник за її доповідь, а голова клюбу Г. Фенюк подякувала обидвом доповідачкам, які своїми доповідями причинилися до успішного переведення відзначення 25-річчя цієї виїмково потрібної жіночої української організації в Канаді.

(Я. К.)

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

влаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ТЕНІСОВІ та ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

в днях 2, 3, 4 і 5-го вересня 1983 року

на кортах СОЮЗІВКИ

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ на рік 1983

І ЗА ЧАШІ

УНСоюзу, Союзівки, Свободи, (в тому пропам'ятна чаша інж. Б. Рака), Українського Тижневика і п-ні Марії Душник

в поодинокій грі:

ЖІНОК І ЖІНОК (35 р. і вище), ЧОЛОВІКІВ,МОЛ., СЕНЬЙОРІВ (35-44), СЕНЬЙОРІВ (45 і 55 р.), ЮНАЧОК, ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.)

Зголошення до змагань враз із вписовим по $10.00 приймає:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
c/o ANYA DYDYK
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

до 25-го серпня 1983 р. Зголошення одержані після 25-го серпня, не будуть взяті до уваги турніровою комісією.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ятниця, 2-го вересня — год. 1:00 по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагуни, які мусять змагатися в цій рунді одержать окремі повідомлення від проводу турніру до **середи, 25-го серпня.**

Субота, 3-го вересня – год. 8:30 рано на Союзівці: 1-ша рунда юначок (всі групи), сеньйори (35 р. і 45 р.) та жінок. Год. 8:30 рано в Ню Полц: 1-ша рунда чоловіків. Год. 10:30 на Союзівці: 1-ша рунда юнаків (всі групи) год. 10:30 в Ню Полц: турнір переможених. Год. 3:30 по пол. на Союзівці: 1-ша рунда сеньйорів (55 р.).

Час та місце дальших змагань назначить провідник змагань Р. Ракочий, ст.

Змагуни групи чоловіків, вильосовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як рівнож ті, що відпадуть в елімінаційних, можуть змагатись в в групі переможених.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагуни можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційнім листку.

на басейні СОЮЗІВКИ
Субота, 3-го вересня 1983 року,
о год. 11-ій вранці

МІЖКРАЙОВІ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у та за ТРОФЕЇ І НАГОРОДИ УНСоюзу

у слідуючих конкуренціях для хлопців і дівчат:

8-10 — 11-12 років

25 м. — довільним
50м. — довільним
25 м. — горілиць
25 м. — грудним
25 м. — метеликом
4 х 25 м. гінці — довільним

13-14 років

50 м. — довільним
100 м. — довільним
50 м. — горілиць
50 м. — грудним
50 м. — метеликом
100 м. — змінним
4 х 50 м. гінці — довільним

15 років і вище

50 м. — довільним
100 м. — довільним
50 м. — горілиць
50 м. — грудним
50 м. — метеликом
100 м. — змінним
4 х 50 м. гінці — змінним

Змагуни (-ки) можуть брати участь у 3-ох індивідуальних конкуренціях і один раз в гінцях.

Зголошення до змагань приймається в суботу, 3-го вересня, від години 9:30 рано над басейном. Вписове $2.00 від особи.

Провід змагань: РОМАН СЛИЖ, ОЛЕСЬ НАПОРА, ЮРІЙ ГРАБ, ЯРОСЛАВ РУБЕЛЬ, ХРИСТИНА КУШНІР, ІРЕНА СЛИЖ, МАРКО КРИШТАЛЬСЬКИЙ, БОГДАН і ІВАННА ЯЦІВ, ІГОР СОХАН.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК.

ЗМАГАННЯ ПРИСВЯЧЕНІ: 90-ЛІТТЮ „СВОБОДИ"
50-ЛІТТЮ „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА"
30-ЛІТТЮ „ВЕСЕЛКИ"

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ
ПРОСИМО ВИТЯТИ та ВИСЛАТИ РАЗОМ З ОПЛАТОЮ $10.00.
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище: ....
2. Адреса (по-англійськи) ....
3. Телефон: ....
4. Дата народження: ....
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь: ....
6. Клюбова приналежність: ....

Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐ „Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

Про Великий...

(Закінчення зі ст. 2)

педагогів, і незлічених, просто чесних трудолюбивих синів і дочок. Москва не встигла ще винищити нас усіх. Нас забагато. Ми всі, що живі, мусимо доказати світові, що вона не керується моральним сенсом, що розрізняє зле і добре, що вона є майстром у володінні інструментальним трюком у політиці — мовчанкою. Велично заманіфестуймо наш процес на московське безправ'я, нашу готовість і рішучість виявити неправду. У тій маніфестації станьмо гідно, відважно однією громадою і будьмо пораховані! Про все що ми вчинили на протязі п'ятдесяти років, про усі наші задуми і намагання виявити світові заподіяний Україні злочин, ми зобов'язані світлим тіням наших замучених земляків здати чесний рапорт.

Союзівка відкрила...

(Продовження зі стор. 1)

чора склались популярні пісні, а конферансьє А. Дидик коротким словом відзначила 207-річчя незалежности ЗСА.

Як уже згадано, після програм гості забавлялись — деякі в охолоджуваній залі, а деякі під зоряним небом — під звуки трьох оркестр.

У понеділок перед полуднем закінчувались тенісові змагання, а більшість гостей шукали пристановища від вологості і гарячого сонця у басейні. Над Союзівкою час від часу кружляв малий літак — Це Оля Цегельська, пільот і інструктор, показувала деяким гостям оселю і її околиці „з повітря".

Пізно по полудні валки автомобілів прямували малими дорогами до 209-ки або до „трувею" в Ню Полці в дорозі домів, а деякі щасливці залишились на Союзівці, починаючи свої літні вакації.